

कार्यकारी सारांश

प्रस्तावित २५०० ते ७५०० टन प्रति दिन साखर कारखान्याचा विस्तार व ११० किलो ली. प्रति दिन उसाच्या रसा /मळीवर आधारित नवीन आसवनी प्रकल्प

गाव देविदहेगाव, तालुका घनसावंगी, जि जालना, महाराष्ट्र

द्वारे प्रस्तावित

मे.समृद्धी शुगर लिमिटेड.

अनुक्रमणिका

१. परिचय	2
२. प्रकल्पाचे स्थान	2
३ .प्रकल्पाची माहिती थोडक्यात	3
४. प्रक्रियेचे वर्णन	6
५. पर्यावरणाचे वर्णन	7
६. अपेक्षित पर्यावरणीय परिणाम	8
७ .पर्यावरण निरीक्षण व देखरेख कार्यक्रम	8
८ .पर्यावरणीय देखरेख कार्यक्रम	10
९. अतिरिक्त अभ्यास	10
१० पर्यावरण व्यवस्थापन योजना	11
११ पर्यावरण व्यवस्थापन खर्च	12
१२ प्रकल्पाचे फायदे	13

तक्ता

तक्ता १: एकात्मिक प्रकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये	3
तक्ता २ पर्यावरण निरीक्षणाचे निरीक्षण	7
तक्ता ३: अपेक्षित परिणाम	8
तक्ता ४: पर्यावरण निरीक्षण व देखरेख कार्यक्रम	8
तक्ता ५: पर्यावरण निरीक्षण वेळापत्रक	10
तक्ता ६: विविध पर्यावरणीय गुणांसाठी ईएमपी	11

आकृती

आकृती १ आसवनी प्रक्रिया (मळी आधारित)	6
आकृती २ आसवनी प्रक्रिया (धान्य आधारित)	Error! Bookmark not defined.
आकृती ३ साखर प्रक्रिया	6

कार्यकारी सारांश

१. परिचय

समृद्धी शुगर्स लिमिटेड (SSL) ने गट क्रमांक १११, ११९, १२०, १२२, १२३, १२४, १२५, १४६ आणि १७३ गाव देवीदहेगाव, ता: घनसावंगी, जिल्हा: जालना, महाराष्ट्र येथे साखर युनिटचा विस्तार, तसेच उसाच्या रस /मळीवर आधारित आसवनी प्रकल्प करण्याचा निर्णय घेतला आहे. उत्पादित उत्पादने साखर, रेक्टिफाइड स्पिरिट/ एक्स्ट्रा न्यूट्रल अल्कोहोल/ अॅबसोल्युट अल्कोहोल/ इथेनॉल असतील ज्यासाठी उद्योग कच्चा माल म्हणून ऊस, सी मोलॅसेस/ बी हेवी मोलॅसेस आणि केन सिरप वापरेल. साखर कारखान्यासाठी १८० दिवस आणि आसवानी ३३० दिवस कार्यरत असेल. साखर कारखान्यासाठी आणि आसवानी साठी, नवीन बॉयलर बसवले जातील. मोलॅसेस/साखर सिरप आधारित डिस्टिलरीमधून तयार केलेला खर्च केलेला वॉश बायो-मिथेनेशनसाठी पाठविला जाईल त्यानंतर मल्टि इफेक्ट एव्यपोरेटर आणि शेवटी पावडर तयार करण्यासाठी ड्रायरकडे पाठविला जाईल. साखर कारखाना व आसवानी शून्य द्रव निस्सारण संकल्पनेवर चालणार आहे.

२. प्रकल्पाचे स्थान

गट क्र. १११, ११९, १२०, १२२, १२३, १२४, १२५, १४६ आणि १७३ गाव देवीदहेगाव, ता घनसावंगी, जिल्हा जालना, महाराष्ट्र येथील विद्यमान साखर कारखान्याच्या आवारात असेल. घनसावंगी, जि. जालना, महाराष्ट्र. प्रकल्पाचे भौगोलिक स्थान १९°२६'५१.५८" उत्तर, ७६°४'३२.२८" पूर्व आणि समुद्र सपाटीपासूनची उंची ४७१ मी. वर आहे. प्रकल्प स्थळाच्या १० किमी अभ्यास क्षेत्रात इको-सेन्सेटिव्ह झोन, बायोस्फीअर रिझर्व्ह, राष्ट्रीय उद्याने आणि वन्यजीव अभयारण्ये नाहीत. प्रकल्प स्थळाची पर्यावरण मांडणी खालीलप्रमाणे आहे.

३. प्रकल्पाची माहिती थोडक्यात

तक्ता १: एकात्मिक प्रकल्पाची ठळक वैशिष्ट्ये

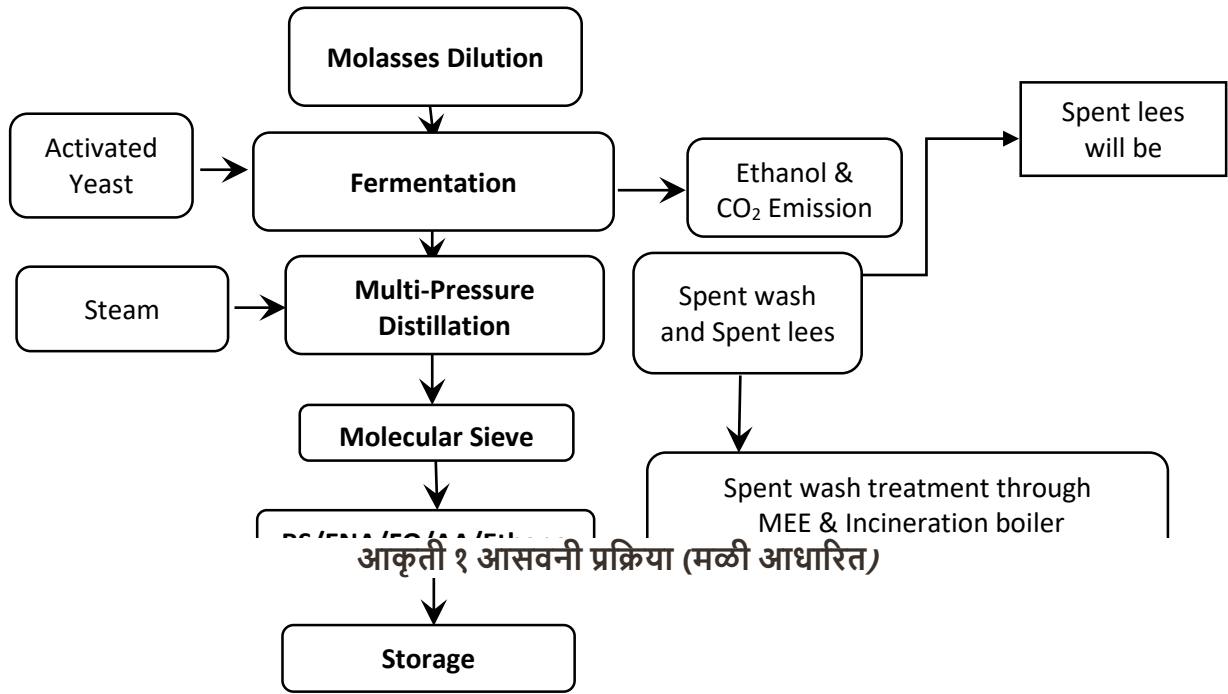
विशेष	तपशील
प्रकल्प	साखर कारखाना २५०० टन प्रती दिन वरून ७५०० टन प्रती दिन पर्यंत विस्तार आणि नवीन ११० किलो लिटर प्रति दिन ऊस सिरप/मोलासेस आधारित आसवनी प्रकल्प .
स्थान	गट क्रमांक १११, ११९, १२०, १२२, १२३, १२४, १२५, १४६, १७३ गाव देवीदहेगाव, ता. घनसावंगी, जिल्हा जालना, महाराष्ट्र.
स्क्रीनिंग श्रेणी (अधिसूचना २००६ व त्यातील सुधारनानुसार)	५ (जी) - "डिस्टिलरीज" श्रेणी: "ए" (>१०० किलो लिटर प्रति दिन मळी आधारित आसवनी ५ (जे) - साखर
प्रकल्प क्षेत्राचा जमिनीचा प्रकार	खाजगी जमीन
उत्पादन	विद्यमान: ऊस गाळप: २५०० टीसीडी प्रस्तावित: ऊस गाळप: ७५०० टीसीडी आरएस /ईएनए/ एए / इथेनॉल: ११० केएलपीडी
उप-उत्पादन	सीओ _२ : ६२ टन प्रति दिन (औद्योगिक पेय ग्रेड/ कोरड्या बर्फासाठी)
मूलभूत कच्चा माल	<ul style="list-style-type: none"> ऊस उसाचे सिरप बी- मळी (मोलॅसिस) सी- मळी (मोलॅसिस)
ऑपरेशनचे दिवस	साखर: १८० दिवस आसवनी: ३३० दिवस
एकूण क्षेत्र	२२.९५ हेक्टर
हरित पट्टा	एकूण: ७.६ हे. (एकूण भूखंड क्षेत्राच्या ३३%) विद्यमान: ३.४ हे. प्रस्तावित: ४.२ हे.
पाण्याची गरज	गोड्या पाण्याचा वापर साखर आणि सहनिर्मिती: ४२ सीएमडी घरगुती वापर: ३६ सीएमडी आसवनी: २१२ सीएमडी
बॉयलर	साखर: विद्यमान: ६० टन प्रती तास प्रस्तावित: ३५ टन प्रती तास आसवनी: प्रस्तावित: ४० टन प्रती तास
चिमणी	विद्यमान साखर बॉयलर (६० टन प्रती तास) - ६५ मीटर चिमणी उंचीसह वेट स्क्रबर

	प्रस्तावित साखर बॉयलर (३५ टन प्रती तास) - वेट स्क्रबर डिस्टिलरी (४० टन प्रती तास) - ४५ मीटर चिमणी उंचीसह इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रीसीपीटेटर / रोटरी स्क्रबर.	
वाफेची गरज	साखर: विद्यमान: ४२ टन प्रति तास प्रस्तावित: ११३.१२ टन प्रति तास आसवनी: प्रस्तावित : १९.१८ टन प्रति तास	
बॉयलरसाठी इंधन	साखर: बगॅस: २७.१२ टन प्रति तास बायोगॅस: ०.४३ टन प्रति तास आसवनी: बगॅस: १०.१५ टन प्रति तास बायोगॅस: ०.४९ टन प्रति तास	
वीज आवश्यकता	साखर: ७.५ मेगावॅट आसवनी: २.० मेगावॅट	
कुशल आणि अकुशल कामगार	विद्यमान: २०० बांधकाम टप्पा: १८० परिचालन टप्पा: ३६०	
प्रकल्पाची एकूण किंमत	२०० कोटी	
ईएमपी भांडवली खर्च	५०.०९ कोटी (एकूण प्रकल्प खर्चाच्या २५%)	
सीईआर खर्च	१.५ कोटी (कूण प्रकल्प खर्चाच्या ०.७५ % ब्राऊनफील्ड प्रकल्प)	
एकूण सांडपाणी निर्मिती	साखरेचा सांडपाणी: ७४४.५ घन मी प्रति दिवस (८५० घन मी प्रति दिवस ईटीपी) साखर कंडेन्सेट: १४८७ घन मी प्रति दिवस आसवनी सांडपाणी: ८०२ घन मी प्रति दिवस (८५० घन मी प्रति दिवस) घरगुती: ३९ घन मी प्रति दिवस (३० घन मी प्रति दिवस एसटीपी)	
ईटीपी क्षमता	विद्यमान: ३५० घन मी प्रति दिवस प्रस्तावित: ८५० घन मी प्रति दिवस (संवर्धित)	
सीपीयू क्षमता	साखर: १५०० घन मी प्रति दिवस आसवनी : ८५० घन मी प्रति दिवस	
एसटीपी क्षमता	४० घन मी प्रति दिवस	
घन आणि घातक कचरा निर्मिती	विद्यमान साखर: प्रेस मड: १०० टन प्रति दिवस बगॅस राख: ६.४३ टन प्रति दिवस ईटीपी गाळ: ०.१२ टन प्रति दिवस प्रस्तावित साखर: प्रेस मड: ३०० टन प्रति दिवस बगॅस राख: १०.२ टन प्रति दिवस ईटीपी गाळ: ०.७६ टन प्रति दिवस एसटीपी गाळ: २.६ टन प्रति दिवस	<ul style="list-style-type: none"> • बगॅस राख प्रेस मडमध्ये मिसळली जाईल आणि खत म्हणून वापरली जाईल किंवा थेट शेतकऱ्यांना विकली जाईल. • ईटीपी, एसटीपी आणि सीपीयू गाळ खत म्हणून वापरला जाऊ शकतो. • स्पेंट वॉश पावडर शेतकऱ्यांना विकली जाईल

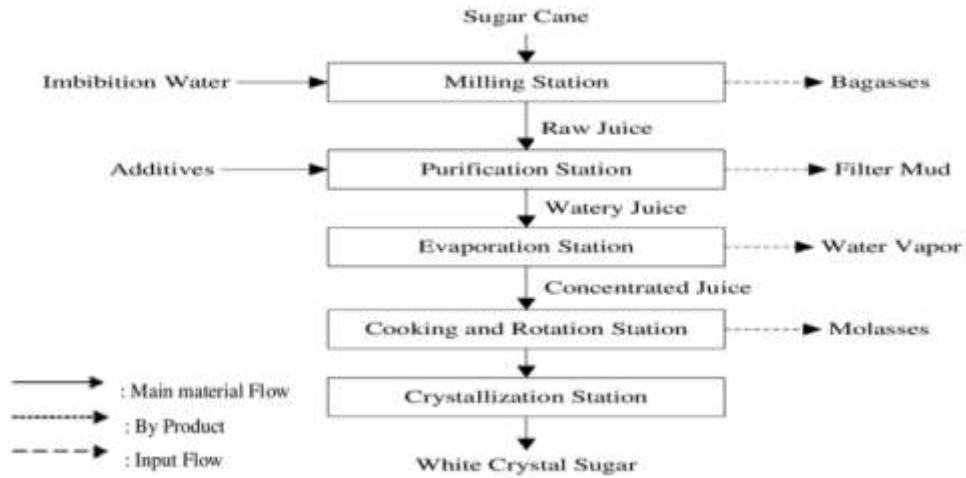
	आसवनी: बगॅस राख: ४.३ टन प्रति दिवस सीपीयु गाळ: १.३ टन प्रति दिवस स्पेंट वॉश पावडर: ३०.६ टन प्रति दिवस स्पेंट ऑइल: १.५ टन प्रति वार्षिक	<ul style="list-style-type: none"> • स्पेंट ऑइल अधिकृत पुनर्वापर करणारयांना पाठवले जाईल.
--	---	---

४. प्रक्रियेचे वर्णन

मळी / साखरेच्या रसावर आधारित आसवनी प्रक्रिया

साखर उत्पादन प्रक्रियेचे वर्णन

आकृती ३ साखर प्रक्रिया

५. पर्यावरणाचे वर्णन

प्रकल्प परिसरातील विविध पर्यावरणीय घटकांचा मार्च २०२२ ते मे २०२२ या कालावधीत अभ्यास केला गेला. पर्यावरणाच्या मूलभूत अध्ययनासाठी पर्यावरण वन, आणि जलवायू मंत्रालय दिलेली मार्गदर्शक तत्वे तसेच तांत्रिक ई.आय.ए मार्गदर्शक तत्वे यांचे मार्गदर्शन घेतले.

तक्ता २ पर्यावरण निरीक्षणाचे निरीक्षण

पर्यावरण गुणधर्म	देखरेख वारंवारता	घटक	निरीक्षण
हवामानशास्त्र	मायक्रोप्रोसेसर आधारित हवामान निरीक्षण स्टेशन सतत ताशी रेकॉर्ड	सरासरी वाऱ्याचा वेग	८.० किलो मी./तास
		वाऱ्याची दिशा	प्रामुख्याने पश्चिमेकडून
		कमाल तापमान	४३.६ ° से.
		किमान तापमान.	१.२ से.
		सापेक्ष आर्द्रता	४५-६४%
		वर्षाव	वार्षिक सरासरी ७८९.७ मिमी
हवेची गुणवत्ता	१० स्थाने २४ तासांचे नमुने ३ महिने आठवड्यात दोनदा (मायक्रोग्रॅम घन.मी.)	पी. एम. १०	केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या मानकानुसार मर्यादित
		पी. एम. २.५	
		सल्फर डायॉक्साईड	
		नायट्रोजन ऑक्साइड्स	
पाणी गुणवत्ता (भूजल आणि पृष्ठजल)	हंगामात एकदा भूजलासाठी ९ ठिकाणी आणि पृष्ठभागावरील पाण्याच्या ४ ठिकाणी (भौतिक, रासायनिक आणि जैविक घटक)	पी. एच	जास्तीत जास्त घटक भारतीय मानकांद्वारे घोषित केलेल्या विहित मानकांच्या अनुज्ञेय मर्यादित आहेत
		टी डी.एस.	
		सि. ओ. डी. बी. ओ. डी.	
		ई. कोलाय	
माती गुणवत्ता	हंगामात एकदा ९ ठिकाणी	माती प्रकार आणि पोत, भौतिकी- रासायनिक गुणधर्म	लाल वालुकामय माती. माती सुपीकतेने मध्यम आहे, चांगली पाणी धरून ठेवण्याची क्षमता आहे, जड धातू दूषित होण्याची चिन्हे दिसत नाहीत.
ध्वनी तीव्रता	हंगामात एकदा १० ठिकाणी (डीबी मध्ये ध्वनी पातळी (अ))	दिवसा	४७.२ - ६३.६ डी.बी.
		रात्री	३९.९ - ६०.५ डी.बी.
जमिनीचा वापर	जमिनीच्या अभ्यासासाठी प्रोजेक्ट क्षेत्रावर एकदा भेट	माहिती आणि जमीन वापर वर्गीकरण	बहुतांश जमीन ही शेती वापराखाली आढळून आली.
भूविज्ञान व हैड्रोलॉजी	अभ्यास काळात एकदा	प्रोजेक्ट क्षेत्राचे भूविज्ञान व हायड्रोलॉजी	बेसाल्टीक लाव्हा प्रवाहांमुळे, डेक्कन ट्रॅप वरील भूजल मुखत्वे वेअथेरेड व फ्रॅक्चर्ड भागाखाली ५-१० मी. खोलीवर आढळते. गाळाची माती फार थोड्या प्रमाणात आढळते.

पर्यावरण गुणधर्म	देखरेख वारंवारता	घटक	निरीक्षण
जैविक पर्यावरण	१० किमी त्रिजेच्या अभ्यास क्षेत्रात	वनस्पती व प्राणिची माहिती गोळा करणे.	बाभूळ, लिंब, तरवड, काशीद, ताम्रशिंबी, वड, पिंपळ, उंबर. वेडा राघू, खाटीक, मैना, मैना, पोपट ई.
सामाजिक-आर्थिक परिस्थिती	१० किमी त्रिजेच्या अभ्यास क्षेत्रात	सामाजिक-आर्थिक माहिती गोळा करणे.	स्वच्छतेच्या सुविधा समाधानकारक आहेत, वीज पुरवठा सुविधा जवळजवळ सर्व गावात उपलब्ध आहेत, पाणी पुरवठा आहे, प्राथमिक आरोग्य केंद्र आणि उप केंद्र प्राथमिक आरोग्य उपलब्ध आहे.

६. अपेक्षित पर्यावरणीय परिणाम

प्रस्तावित प्रकल्पाच्या कार्यामुळे अपेक्षित पर्यावरणीय परिणाम खालील तक्ता ३ मध्ये दिले आहेत

तक्ता ३: अपेक्षित परिणाम

पर्यावरणविषयक पैलू	अपेक्षित परिणाम
वायू पर्यावरण	प्रक्रियेतून निघणारे गॅसेस, वाहनातून व मालवाहतूक निघणारे धूलिकणांचे व चिमणीतून निघणाऱ्या धुराचे योग्य नियंत्रण न केल्यास वायू प्रदूषणात पातळीत वाढ होण्याची संभावना आहे
पाणी पर्यावरण	सांडपाण्याची योग्य विल्हेवाट न लावल्यास पाण्याचे प्रदूषण होऊन त्याचे मानवी आरोग्यावर व सभोवतालच्या पर्यावरणावर परिणाम होऊ शकतात.
जमीन पर्यावरण	घातक / घनकचरा कचराच्या अयोग्य विल्हेवाटी मुळे जमिनीवर विपरीत परिणाम होऊन, जमिनीच्या सुपीकतेवर परिणाम होईल
जैविक पर्यावरण	कारखान्यातून कोणताही प्रकारचे सांडपाणी, व इतर प्रदूषित पाणी बाहेर सोडले जाणार नाही. हरित पट्टा विकसित करण्यात येईल
सामाजिक पर्यावरण	पायाभूत सुविधा विकास संदर्भात शैक्षणिक पातळी, आरोग्य सुविधा इ. क्षेत्राचा विकास होईल
आर्थिक पर्यावरण	महसूली उत्पन्न म्हणून प्रदेश आणि देशातील अर्थव्यवस्थेवर सकारात्मक परिणाम.
ध्वनी पर्यावरण	प्रकल्पाच्या क्षेत्रामध्ये ध्वनी पातळी त किंचित वाढ होईल.
व्यावसायिक आरोग्य आणि सुरक्षितता	वैयक्तिक संरक्षण उपकरणे न वापरल्यास, योग्य कार्यप्रणाली न वापरल्यास, तसेच यंत्रांची नीट निगा न राखल्यास आरोग्य धोक्यात येऊ शकते

७.० पर्यावरण निरीक्षण व देखरेख कार्यक्रम

तक्ता ४: पर्यावरण निरीक्षण व देखरेख कार्यक्रम

पर्यावरण पैलू	घटक	वारंवारता	पद्धती
---------------	-----	-----------	--------

पिण्याचे पाणी	नदीच्या व कारखान्यातील पिण्याच्या पाण्याच्या गुणवत्तेचे परीक्षण .	मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	आय. एस. १०५००:२०१२
औद्योगिक वापराचे पाणी	पाण्याचे सर्वसामान्य मानके	मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	मानक पद्धती नुसार
औद्योगिक सांडपाणी	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या निर्देशानुसार	मासिक, त्रितिय लॅबोरेटरी निरीक्षण	मानक पद्धती नुसार
हवा	(अतिरिक्त मापदंड, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ नुसार)	कारखाना व परिसरातील दोन-तीन ठिकाणी हवेचे परीक्षण करावे	आ एस : ५१८२
कामाची जागा देखरेख	ध्वनी, व्हीओसी, तापमान पातळी	मासिक, त्रितिय लॅबोरेटरी निरीक्षण	-
चिमणी परीक्षण	अतिरिक्त मापदंड, व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ आणि निवडणूक आयोगाने आदेशावरून	मासिक ३ पक्षाची देखरेख	आ एस: ५१८२.
ध्वनी परीक्षण	डेसिबल ध्वनी पातळी	मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	मासिक
आरोग्य तपासणी	कारखाना कायदा व इतर व वैद्यकीय तरतुदी (रोजगारा पूर्वी व नंतर) .	प्रकल्प कार्य काळात वार्षिक .	--

८.० पर्यावरणीय देखरेख कार्यक्रम

तक्ता ५: पर्यावरण निरीक्षण वेळापत्रक

पर्यावरण पैलू	घटक	वारंवारता	पद्धती
पिण्याचे पाणी	पिझोमेट्रिक वेल पाणी परीक्षण व कारखान्यातील पिण्याच्या पाण्याच्या गुणवत्तेचे परीक्षण.	मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	आय. एस. १०५००:२०१२
औद्योगिक वापराचे पाणी	पाण्याचे सर्वसामान्य मानके	मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	मानक पद्धती नुसार
औद्योगिक सांडपाणी	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या निर्देशानुसार	मासिक, त्रितिय लॅबोरेटरी निरीक्षण	मानक पद्धती नुसार
हवा	अतिरिक्त मापदंड, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ नुसार	कारखाना व परिसरातील दोन-तीन ठिकाणी हवेचे परीक्षण करावे	आ एस : ५१८२
कामाची जागा देखरेख	ध्वनी, तापमान पातळी	मासिक, त्रितिय लॅबोरेटरी निरीक्षण	-
चिमणी परीक्षण	अतिरिक्त मापदंड, व महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ आणि निवडणूक आयोगाने आदेशावरून	मासिक देखरेख ऑनलाइन स्टॅक मॉनिटरिंग सिस्टिम बसवावी.	आ एस: ५१८२.
ध्वनी परीक्षण	ध्वनी पातळी (डेसिबल)	६ ठिकाणी मासिक, त्रितिय पक्ष लॅबोरेटरी निरीक्षण	मासिक
आरोग्य तपासणी	कारखाना कायदा व इतर व वैद्यकीय तरतुदी (रोजगारा पूर्वी व नंतर) .	प्रकल्प कार्य काळात वार्षिक .	--
आणीबाणी अग्निशमन सारखी तयारी	आग आणि स्फोटांच्या धोक्यांची काळजी घेण्यासाठी अग्निसुरक्षा आणि सुरक्षा उपाय, त्यांचे मूल्यांकन आणि त्यांच्या प्रतिबंधासाठी पावले.	ऑपरेशन टप्प्यात मासिक	मॉक ड्रिल रेकॉर्ड, साइटवर आपत्कालीन योजना, निर्वासन योजना.

९. अतिरिक्त अभ्यास

खालील अतिरिक्त अभ्यास एम.ओ.ई.एफ.सी.सी, नवी दिल्ली यांनी जारी केलेल्या संदर्भ अटींच्या संदर्भात केले जाणार आहेत.

- जनसुनावणी
- व्यावसायिक जोखमीचे मूल्यमापन

१० पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

प्रकल्पाचा आजूबाजूच्या पर्यावरणावर होणारा परिणाम कमी करण्यासाठी कारखान्याद्वारे खालील शमन उपायांचा अवलंब केला जाईल

तक्ता ६: विविध पर्यावरणीय गुणांसाठी ईएमपी

पर्यावरणीय गुणधर्म.	शमन उपाय
वायु गुणवत्ता व्यवस्थापन	<p>प्रक्रिया उत्सर्जन वीओसी उत्सर्जनाची शक्यता टाळण्यासाठी संपूर्ण प्रक्रिया बंद स्थितीत केली जाईल.</p> <p>इतर उत्सर्जन १. इलेक्ट्रोस्टॅटिक प्रीसीपीटेटरसह/रोटरी स्क्रबर बॉयलर स्टॅकला पुरेशी स्टॅक उंची प्रदान केली जाते २. मुख्य कच्चा माल आणि उत्पादन आणले जाईल आणि रस्त्याने झाकलेल्या बंदरात पाठवले जाईल ३. धूळ उत्सर्जन कमी करण्यासाठी पाणी शिंपडले जाईल</p>
पाणी आणि सांडपाणी व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> आसवनी "शून्य द्रव निस्सारण" तंत्रज्ञानावर आधारित असेल. रॉ स्पेंट वॉशचा मईई मध्ये केंद्रित केला जाईल आणि स्पेंट वॉश पावडर तयार करण्यासाठी ड्रायरला पाठविला जाईल जो पुढे विकला जाईल. प्रक्रिया कंडेन्सेट, खर्च केलेले लीज थंड केले जातील आणि कंडेन्सेट पॉलिशिंग युनिटमध्ये उपचार केले जातील, ज्याच्या उपचारानंतर ते पुन्हा प्रक्रियेत पुनर्वापर केले जाईल. कंडेन्सेट आणि स्पेंट लीजची प्रक्रिया ८५० सीएमडी क्षमतेच्या सीपीयूमध्ये मध्ये केला जाईल साखर युनिटमधील सांडपाण्यावर ८५० सीएमडी ईटीपी मध्ये प्रक्रिया केली जाईल. साखरेतून ईटीपी प्रक्रिया केलेले सांडपाणी ग्रीनबेल्ट डेव्हलपमेंट आणि कुलिंग टॉवरमध्ये पुन्हा वापरले जाईल. घरगुती सांडपाणी ३० सीएमडी एसटीपीमध्ये प्रक्रिया केली जाईल आणि प्रक्रिया केलेले पाणी बागकामात पुनर्वापर केले जाईल सीपीयू मध्ये प्रक्रिया केलेले पाणी प्रक्रिया किंवा कुलिंग टॉवर मेकअपसाठी पुनर्वापर केले जाईल.
आवाज व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> ध्वनी प्रदूषण कमी करण्यासाठी सर्व उपयुक्ततांसाठी बंद खोली प्रदान केली जाईल. वाहतुकीचा मुक्त प्रवाह राखला जाईल. प्लांटची उपकरणे चालवताना इअरमफचा वापर केला जाईल. ध्वनी पातळी कमी करण्यासाठी मशीनची योग्य देखभाल, तेल लावणे आणि ग्रीसिंग करणे आवश्यक आहे. आवाजाची पातळी कमी करण्यासाठी वनस्पतीच्या परिघाभोवती ग्रीनबेल्ट विकसित केले जाईल.
दुर्गंधी व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> उत्तम कार्य पद्धती व्यवस्थापन करून दुर्गंध नियंत्रित केला जाईल. किण्वना दरम्यान तापमान नियंत्रित करून यीस्ट चे निष्कार्य कींवा मृत होणे टाळले जाईल. कुजवणाऱ्या सुक्ष्मजीवांची गटारांमध्ये होणारी वाढ वेळोवेळी नियंत्रण केली जाईल व त्यासाठी जैविक रासायनांचा वापर केला जाईल.

घन आणि घातक कचरा व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> अवशिष्ट तेल फार कमी प्रमाणात असेल व ते अधिकृत रिसायकरकडे पाठवले जाईल. सी. पी. यू मधून निघणारा गाळ तसेच घनकचरा घातक नसल्याने खत म्हणून उपयोगात येईल. बॉयलर कृषी राख खत म्हणून वापरली जाईल.
वाहतूक व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> धुळी कणांचे उतसर्जन कमी करण्यासाठी वाहतूक उपकरणांना झाकुन आणले जाईल. चांगली वाहतूक व्यवस्थापन प्रणाली विकसित आणि तिची अंमलबजावणी केली जाईल
हरित पटा विकास / वृक्षारोपण	<ul style="list-style-type: none"> केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने (सीपीसीबी) निर्धारित केलेल्या नियमानुसार वृक्षारोपण केले जाईल.
कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी	<ul style="list-style-type: none"> येत्या २ वर्षांमध्ये सीईआर उपक्रमांसाठी १.५ कोटी रक्कम वाटप केली जाईल
व्यावसायिक आरोग्य व सुरक्षा	<ul style="list-style-type: none"> कारखाना प्लेसमेंटपूर्वी आपल्या कामगारांच्या आरोग्यावर लक्ष ठेवेल आणि रोजगारादरम्यान वेळोवेळी तपासणी करेल विविध क्रियाकलापांचे आरोग्य परिणाम आणि आरोग्य धोक्यात आल्यास आरोग्य तज्ञांशी नोंद केली जाईल आणि चर्चा केली जाईल आणि सुधारणा आणि प्रतिबंधात्मक कृती उद्योगाने केल्या पाहिजेत कामगारांना सर्व सुरक्षा उपकरणे पुरवली जातील आणि ईएमसीने त्यांचा योग्य वापर केला जाईल याची काळजी घेतली जाईल. सर्व सुरक्षा निकषांचे पालन केले जाईल

११ पर्यावरण व्यवस्थापन खर्च

अ . क्र	सविस्तर	भांडवली किंमत (लाख रुपये)	आवर्ती खर्च (लाख रुपये)
	बांधकाम टप्प्यात		
१	पर्यावरण निरीक्षण आणि व्यवस्थापन	०	१.५
२	साइटची तयारी	२.	१
३	ध्वनी आणि घन कचरा व्यवस्थापन	२.५	१.५
४	प्रदूषित पाण्याचे व्यवस्थापन	१०	४
५	व्यावसायिक आरोग्य	५	१.५
६	हरित पट्ट्याच्या विकास	१०	५
	एकूण (अ)	२९.५	१४.५
	परिचालन टप्प्यात		
१	वायू प्रदूषण	१९८०	२८
	वेट स्क्रबर	८००	१०
	इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रीसीपीटेटर	१०००	१५
	ऑनलाइन सतत उत्सर्जन मॉनिटरिंग सिस्टम	४०	३
	आयडी फॅन आणि इतर सहाय्यक	१४०	

२	जल प्रदूषण	२४७५	२६.५
	ईटीपी	४००	५
	सीपीयू	१०००	१०
	एसटीपी	७५	१.५
	एअर कूल्ड कंडेनसर	१३००	५
	ड्रायर	१०००	५
३	ध्वनी प्रदूषण	९०	१०
४	पर्यावरण निरीक्षण (हवा, पाणी, कचरा पाणी, माती, घनकचरा, आवाज)	५०	१२
५	व्यावसायिक आरोग्य	८०	३०
६	हरित पट्ट्याच्या विकास	६०	२५
७	घन कचरा व्यवस्थापन	४५	१०
८	पावसाच्या पाण्याचे व्यवस्थापन	५०	१०
९	सी ई आर	१५०	०
	एकूण (ब)	४९८०	१५१.५
	एकूण (अ + ब)	५००९.५	१६६

१२ प्रकल्पाचे फायदे

- मोठ्या प्रमाणात उत्पादनइत्यादी खरेदी केल्यामुळे ग्रामीण अर्थव्यवस्थेला चालना मिळेल.
- आसवनीचे उद्दीष्ट स्टीम वापर आणि वीज वापराच्या बाबतीत युनिटची तांत्रिक कार्यक्षमता सुधारणे आहे
- प्रस्तावित प्रकल्प कुशल तसेच अकुशल व्यक्तींसाठी विविध रोजगार संधी निर्माण करण्यासाठी फायदेशीर ठरेल. कारखाना रोजगारासाठी जवळच्या स्थानिक लोकांना प्राधान्य देईल.
- किण्वन प्रक्रियेदरम्यान तयार होणारा सीओ_२ व्यवस्थापन करून विकला जाईल. त्यामुळे ही प्रक्रिया कार्बनमुक्त असेल.
- एकूण १.५ कोटी कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारीसाठी समर्पित केले जातील